

Posudek diplomové práce Lucie Šimčíkové „Zur Stellung und Rolle der Normautorität in den Internetforen. Eine Analyse der Korrekturen im Rahmen der Sprachmanagementtheorie“, 2012, ÚGS FFUK

Lucie Šimčíková se ve své diplomové práci zabývala elicitovaným jazykovým managementem osvojování psané němčiny ze strany nerodilých mluvčích v konkrétním prostředí na internetových fórech, která jsou věnována vzájemné pomoci a radám (hlavně jazykovým). Autorka provedla kvalitativně orientovaný experiment – vytvořila šest krátkých textů, které měly být dílem tří nerodilých mluvčích (Číňanka, Chorvatka a Češka) a které obsahovaly předem vybrané odchylky od kodifikovaných norem standardní němčiny (resp. tzv. Zweifelsfälle neboli nejednoznačné případy). Poprosila účastníky fór, aby provedli korektury daných textů a zaznamenala tyto různé podoby korektur (např. pomocí funkce „sledovat změny“ nebo vysvětlením relevantních pravidel). Autorka také vytvořila dotazník, jehož pomocí sbírala informace o rodilých mluvčích, kteří fungovali na fórech jako normové autority.

Práce je dalším z originálních germanistických příspěvků, které využívají teorii jazykového managementu, zaměřených na management konkrétních jazykových jevů a zabývajících se otázkou cizího jazyka. Je také důležitým příkladem jazykového managementu v oblasti nových médií. K jejím kladům dále patří množství dat a důslednost, s níž autorka dovedla každou malou případovou studii do konce. Příklady jsou prezentovány důkladně a čtenář může na jejich základě velice jasně sledovat jednotlivé fáze JM.

K práci bych ale měla následující kritické poznámky:

- Práce se vydává za kvalitativní, ale na konci (s. 92) uvádí počet odchylek od norem, které byly různě hodnoceny, nejdříve jako celkový počet, pak jako procento. Čtenář úplně neví, co s těmi informacemi má činit. Navíc se zdá, že autorka při těchto počtech někde ztotožňuje kategorie, které totožné nejsou (např. „nicht bemerkt“ a „positiv bewertet“).
- Autorka mohla podat detailnější informace o tom, v čem se liší vybraná internetová fóra z hlediska toho, kdo jsou jejich uživatelé, jakými jazyky se zabývají a jak se prezentují.
- Práce mohla pojednat alespoň krátce o těch etických otázkách, které během výzkumu musela autorka řešit, obzvlášť když je internetový výzkum předmětem rozsáhlé diskuse ve vztahu k etice.
- Autorka v závěru píše „Diese Möglichkeit, die Sprachprobleme direkt mit MS zu besprechen, ist für die Meisten, die die Sprache erlernen, von grundlegender Bedeutung. Die Antwort, die sie bekommen, wird gerade durch diese „Muttersprachlichkeit“ abgestempelt und dadurch als relevant angesehen. Ob es sich um einen Ratschlag von einem Experten oder Laien handelt, spielt dabei nur eine kleine Rolle.“ Ale jestli chápu dobře, autorka neprovedla výzkum s dalšími účastníky, kteří se octli ve stejné roli jako ona sama, nýbrž jen s těmi, kteří plnili roli normových autorit. Není toto tím pádem poněkud ukvapený závěr?

Otázky pro diskusi:

- Pozorovala autorka přirozeně se odehrávající (tj. neelicitovaný) management na fórech?

- Spatřovala by autorka výhodu v tom, kdyby množství manažovaných jazykových jevů zúžila třeba na jeden jev, který bývá např. často spontánně povšimnut ve vyjadřování nerodilých mluvčích němčiny?

- Proč si autorka vybrala konkrétní národnosti pro ty fiktivní identity, které na fórech používala?

- Jak by autorka hodnotila možnosti provedení podobného experimentu na bázi angličtiny?

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „velmi dobře“ v závislosti na průběhu obhajoby.

Mgr. Tamah Sherman, Ph.D.

V Praze 27.1.2013